

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ
PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO
ĮSTATYMO NR. I-1489 67 STRAIPSNIO 1 DALIES PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
NR. XIII-3996" PROJEKTO** (toliau – Projektas)

(TAP-20-337; TAIS Nr.: 20-3025)

2020-03-18 Nr. NV-740
Vilnius

Projekto rengėjas: Švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau – ŠMSM).

Projekto tikslas: Pateikti Vyriausybės išvadą Seimo narių D. Kreivio ir M. Adomėno pateiktam Švietimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 67 straipsnio 1 dalies pakeitimo projektui, kuriuo siūloma finansuoti lituanistinio švietimo veiklas (programas) užsienyje taikant mokymo lėšų skyrimo vienam mokiniui principą. Siūloma, kad vienam lituanistinėse švietimo įstaigose besimokančiam Lietuvos Respublikos piliečiui skiriamos lėšos sudarytų 25 procentus nuo mokymo lėšų dydžio, skiriamo vienam Lietuvos mokyklose besimokančiam mokiniui.

Dabartinė situacija. Mokymo lėšų Lietuvos mokyklose besimokantiems mokiniams skyrimo tvarką reglamentuoja Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas), patvirtintas Vyriausybės 2018 m. liepos 11 d. nutarimu Nr. 679. Pagal Aprašą mokymo lėšos ugdymo planui įgyvendinti yra skiriamos taikant lėšų skyrimo klasei (grupei) principą.

Lituanistinį švietimą užsienyje reglamentuoja Įstatymo 25 straipsnio nuostatos ir jas įgyvendinantys teisės aktai. Yra reglamentuotas paramos užsienio lietuvių neformaliojo lituanistinio švietimo projektams skyrimas (švietimo ir mokslo ministro 2014 m. sausio 14 d. įsakymas Nr. V-21 „Dėl Lėšų skyrimo užsienio lietuvių neformaliajam švietimui tvarkos aprašo patvirtinimo“), asmenų, vykdančių lituanistinį švietimą užsienyje, rėmimas ir skatinimas (Vyriausybės 2016 m. lapkričio 30 d. nutarimas Nr. 1189 „Dėl Asmenų, vykdančių ar vykstančių vykdyti lituanistinį švietimą užsienyje, rėmimo ir skatinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“).

ŠMSM duomenimis, šiuo metu įvairiose užsienio šalyse veikia daugiau nei 200 lituanistinių mokyklų, kurių didžioji dalis yra neformaliojo švietimo įstaigos. Kiekviena lietuvių bendruomenė savo švietimo sistemą kuria savitai, ją pritaikydama prie gyvenamo krašto teisinės sistemos bei tėvų ir vaikų poreikių. Dėl šių priežasčių lituanistinės švietimo įstaigos yra labai skirtingos savo dydžiu (nuo 7 iki 700 lankančių vaikų ir jaunuolių), vykdoma veikla (savaitgalinės mokyklos, vaikų darželiai, vaikų klubai ir pan.), veiklos intensyvumu (renkasi kiekvieną savaitgalį, vieną kartą per mėnesį), įsteigimo statusu (kai kurios turi juridinio asmens statusą, kitos – ne). Kadangi neformalusis švietimas yra neprivalomas, tiksliai mokinių apskaita šiose įstaigose yra sudėtinga.

Projekto esmė, nauda. Projektu siūloma nepritarti Įstatymo pakeitimo projektui dėl šių priežasčių:

- ✓ Dėl skirtingo mokymo lėšų apskaičiavimo principo yra neaišku, nuo kokio lėšų dydžio turėtų būti apskaičiuojami 25 procentai lėšų, skiriamų Lietuvos Respublikos piliečiams, besimokantiems užsienio lituanistinio švietimo įstaigose.
- ✓ Kadangi mokinių apskaita lituanistinio švietimo įstaigose yra sudėtinga, nėra patikimų duomenų, kuriais remiantis būtų galima užtikrinti skaidrų ir teisėtą valstybės biudžeto lėšų paskirstymą.
- ✓ Mokymo lėšos yra skaičiuojamos, atsižvelgiant į Lietuvoje vykdomas ugdymo programas, todėl jos neatspindi užsienyje vykdomų lituanistinio švietimo programų įvairovės.
- ✓ Lituanistines mokyklas užsienyje lanko ne tik Lietuvos Respublikos piliečiai, bet ir lietuvių kilmės užsienio šalių piliečiai. Įstatymo pakeitimo projektu finansavimo modelį siūlant taikyti tik Lietuvos Respublikos piliečiams, kiti mokiniai būtų diskriminuojami.
- ✓ Nėra pateiktas lėšų poreikis siūlomiems pakeitimams įgyvendinti.

Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Derinimas: projektas derintas su Finansų, Teisingumo ir Užsienio reikalų ministerijomis. Į pateiktas pastabas ir pasiūlymus atsižvelgta.

Dalykinio vertinimo išvada. Siūlome svarstyti **tarpinstituciniame pasitarime** ir koreguoti Projektą pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir pasiūlymus.

Socialinės politikos grupės patarėja

Nijolė Putrienė

tel. 8 706 63985, el. p. nijole.putriene@lr.v.lt